

ESGLÉSIA

DE

MENORCA

Butlletí oficial del Bisbat

Núm. 13 - 15 de DECEMBRE - 1979

349

SUMARI

SANTA SEU

- Jornada Mundial de la Pau 1980 pàg. 349
Secretaría de Estado pàg. 350

CONFERENCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

- Palabras leídas por el Nuncio Apostólico, con motivo del
comienzo de la XXXII Asamblea Plenaria pàg. 350
Dificultades graves en el campo de la enseñanza pàg. 351
Instrucción colectiva del Episcopado Español sobre el di-
vorcio civil pàg. 355

DOCUMENTS DEL BISBE

- Ses catequesis del Bisbe pàg. 358

CONSELL PRESBITERAL

- Acta de la sessió del día 17 d'octubre 1979 pàg. 363

INFORMACIO DIOCESANA

- Activitats del Sr, Bisbe pàg. 364
Reunión Conferencia Episcopal Eclesiástica Provincia de
Valencia pàg. 366
Conferencia sobre la educación cristiana pàg. 366
Intervención del Obispo en la Semana del Niño,
en Alayor pàg. 367
Visita pastoral a Villacarlos y San Luis pàg. 368
La Iglesia de Sta. María de Mahón, Monumento
Nacional pàg. 369

SECRETARIAT DE JOVES CRISTIANS

- Comunicat de les II Jornades de Pastoral Juvenil pàg. 369

SANTA SEU

JORNADA MUNDIAL DE LA PAU 1980

L'oficina de Premsa del Vaticà, fa unes setmanes va publicar el següent comunicat per la Jornada del dia 1 de gener de 1980.

**El Papa Joan Pau II ha escollit per la XIII Jornada Mundial de la Pau (1 de gener del 1980) el següent tema:
"La Veritat, força de la pau".**

Aquesta elecció parteix d'una constatació: moltes actituds contemporànies s'oposen a la pau perquè són contràries a la veritat. Molt sovint la mentida es fa present en molts camps de la vida personal i col·lectiva i engendra la sospita en els interlocutors. La sospita relleva la confiança de l'home en l'home i dels pobles en els altres pobles. Els grups, els blocs, les nacions es repleguen sobre si mateixes com societats tancades. La sospita, nascuda de la mentida, genera la por, la reticència al diàleg, i fa difícil qualsevol tipus de col·laboració. La necessitat d'autenticitat, experimentada per molts dels nostres contemporanis i d'una manera especial per la joventut, en no trobar actituds i relacions vertaderes, corre el risc de convertir-se en cinisme o en protesta intolerant.

Introduir la veritat en les relacions, tant en les relacions socials com en les internacionals, en les relacions polítiques com en les econòmiques, és treballar per la pau. Sense la veritat, la pau serà sempre fràgil.

Aquesta veritat no és únicament una actitud subjectiva de sinceritat entre els homes de bona voluntat, que són els subjectes humans de la pau; també designa, objectivament, l'estructura de les coses i, per tant, la naturalesa de la mateixa pau. La veritat distingeix la pau autèntica d'aquelles que en són caricatures. "La pau a la terra... no es pot establir ni assegurar si no es guarda íntegrament l'ordre establert per Déu" (Joan XXIII, *Pacem in terris*, n. 1). Només és duradora una pau que es basa en el dret, o sigui, que està d'acord amb la naturalesa de l'home i de les coses, i que és conforme al bé comú.

La pau es recolza, en definitiva, en la veritat de l'home. La pau serà vertadera i permanent si és veritablement humana. Fonamentar la pau sobre aquesta veritat de l'home és ajudar-lo a sortir de les seves actuals alienacions, invitant-lo a tornar a ser el subjecte i no l'objecte de

les seves pròpies creacions; a donar prioritat a l'ètica sobre la tècnica, a la persona sobre les coses, i a l'esperit sobre la matèria. (cfr. Redemptor hominis, nn. 15-16).

La veritat és la força de la pau perquè ella obra el retorn a les exigències col·lectives de l'ordre moral, de la justícia i de l'amor social... i al primat de l'ésser sobre el tenir (íbid.).

SECRETARIA DE ESTADO

AGRAÏMENT AL PRELAT

Dal Vaticano, 30 Octubre 1979

Señor Obispo:

Cumplo gustoso el encargo de darle las más expresivas gracias, de parte de Su Santidad, por el atento mensaje de felicitación que, con motivo del primer aniversario de su Pontificado, ha enviado Usted en nombre también de los sacerdotes y fieles de Menorca.

Asimismo me es grato comunicarle que el Santo Padre, con sentimientos de afecto en el Señor, invoca sobre Usted y sus diocesanos nuevos favores celestiales, que sean prenda de renovado aliento en la edificación de esa Comunidad eclesial, y les imparte de corazón la Bendición Apostólica.

Suyo affmo. en Cristo

R. Card. Casaroli.- Secretario de Estado

CONFERÈNCIA EPISCOPAT ESPANYOL

**PALABRAS LEIDAS POR EL NUNCIO APOSTOLICO, CON
MOTIVO DEL COMIENZO DE LA
XXXII ASAMBLEA PLENARIA DE LOS OBISPOS**

Hermanos,

Invitado a celebrar con vosotros el comienzo de esta XXXII Asam-

blea Plenaria, deseo ante todo expresar mis sentidas gracias por la atención que habéis tenido conmigo. Es un signo de nuestra indefectible hermandad, en el fiel cumplimiento de la misión a la que Cristo nos ha llamado.

Vivimos en tiempos que no son fáciles, ni para la Iglesia ni para la Comunidad Civil en el mundo entero. Pero cabe preguntarnos: ¿cuándo la historia, en su largo curso, ha ofrecido tiempos sosegados y seguros? El Divino Maestro nos ha prevenido contra esta posible y frecuente ilusión.

Lo importante es que la Iglesia —y nosotros como los más responsables— nos dediquemos, con empeño y sin desfallecer, a la tarea inacabable de la Evangelización, que nunca admite descanso, para salvaguardar los valores eternos del espíritu, amenazados por la marea creciente del materialismo que devasta la moral, las sanas costumbres y la misma felicidad del hombre. Podemos comparar nuestra tarea con la del labrador que, año tras año, labra y siembra la tierra con paciencia y con la esperanza de recoger sus frutos, a sabiendas que, si se descuida, prosperan las hierbas malas o inútiles, y la tierra se torna salvaje.

Habéis venido a esta Asamblea, haciendo una pausa en el quehacer de cada día en vuestras iglesias particulares, con el fin de reflexionar juntos sobre la solución de actuales, graves problemas comunes.

Que el Espíritu de Dios os ilumine, os otorgue fuerza y acierto para deliberar —en unidad de criterios y esfuerzos— según las directrices del último Concilio y del Vicario de Cristo, nuestro amado Juan Pablo II. Y que los sacerdotes, las personas consagradas y el pueblo de Dios —conscientes de su responsabilidad y movidos por vuestro ejemplo— secunden vuestros proyectos con su fidelidad y con su generosa colaboración.

Madrid, 19 de Nov. 1979

DIFICULTADES GRAVES EN EL CAMPO DE LA ENSEÑANZA

1. Cerca de dos millones de alumnos de toda condición social, es decir, aproximadamente el 25 por ciento de los niños y adolescentes españoles escolarizados, se educan en centros escolares de la Iglesia y algo más de otro 17 por ciento son educados en otros centros no estatales de diverso tipo.

Un alto porcentaje de las familias que envían sus hijos a estos centros no pueden soportar ya las necesarias subidas de precios que ello les supone. Muchos de estos centros se encuentran ante un dilema dramático: o cierran sus puertas y abandonan la actividad docente, o prestan sus servicios sólo a los hijos de familias de elevada posición económica.

Tenemos constancia de que un número elevado de instituciones de la Iglesia, responsables de centros educativos, no pueden ir más allá en el inevitable endeudamiento que de ellas exige su servicio a la enseñanza. En consecuencia no pueden atender con justicia a los profesores y personal docente de los centros, ni pueden sostener una enseñanza que en el aspecto económico esté al alcance de todos los ciudadanos. Y ello a pesar de la generosidad, no siempre reconocida, de religiosos y religiosas, sacerdotes diocesanos y profesores seculares que con verdadero sacrificio han mantenido este servicio a la sociedad. Comprobamos con pena un proceso gradual de desaparición de centros docentes creados por la Iglesia o por otros grupos sociales, sin ánimo de lucro, con todo lo que ello supone de daño grave para la comunidad cristiana y para el país.

2. Es evidente que tanto con el cierre de centros de enseñanza creados por libre iniciativa de la sociedad, como con los precios prohibitivos de la enseñanza que ofrecen, están en juego la libertad y la igualdad social.

Nadie puede negar que a los alumnos de la enseñanza no estatal les corresponden los mismos derechos que a los de centros estatales. Sin embargo, existe una grave discriminación en el reconocimiento real de estos derechos. Sea cual sea su posición económica, un padre de familia que decida llevar a su hijo a un centro de enseñanza de la Iglesia o a otros centros promovidos por la sociedad, se ve obligado a sobrellevar una carga económica considerable, cosa que no sucede si elige un centro creado por el Estado.

Es claro que en el caso de que la enseñanza fuera abonada directamente por los usuarios que poseen suficientes recursos económicos, lo justo sería que las familias pagaran este servicio tanto si acuden a la enseñanza estatal como si prefieren la no estatal. Pero de hecho no sucede así. En los centros docentes del Estado, éste paga la enseñanza con la aportación de todos los contribuyentes, de lo cual se benefician también los que podrían costearla, mientras niega la ayuda necesaria a las familias modestas si éstas eligen un centro no estatal. Porque mientras que los costos de la enseñanza estatal corren a cargo total o casi totalmente de la Administración pública, incluso en los niveles educativos no obligatorios, el sector no estatal o no es subvencionado en Preescolar, Bachillerato, Formación profesional de segundo grado y universidad, o no puede subsistir con las subvenciones que se le asignan para la Educación General Básica —que constitucionalmente es obligatoria y gratuita— y Profesional de primer grado.

3. No es concebible un Estado democrático moderno que actúe, de hecho, como una gran empresa monopolística promotora de centros de enseñanza, decidida a eliminar, por la fuerza de la competencia y con los recursos de todos los ciudadanos, los centros de enseñanza promovidos por la iniciativa de los grupos sociales. Corresponde por el contrario al Estado, como servidor del bien común, hacer posible para todos una

efectiva libertad de enseñanza que permita a los padres elegir, en igualdad de condiciones económicas, el tipo de educación que prefieren para sus hijos. Para ello es necesario el apoyo económico equitativo del Estado a los centros de enseñanza estatales y no estatales, la planificación racional de los centros docentes contando con los que ya existen, la ayuda a las familias según su nivel económico. Esta es la solución a que se ha llegado, mediante diversas fórmulas técnicas, en la mayor parte de los países europeos gobernados por regímenes no totalitarios. ¿Por qué España habría de ser excepción?

Es hoy un deber de la Administración Pública procurar que desaparezca progresivamente el antagonismo entre el sistema escolar estatal y los privados, apoyando a uno y a otros en una coordinación superior, basada en el servicio a todos los ciudadanos —especialmente a los más débiles— en la igualdad y la libertad.

Lo que importa es que tanto la enseñanza estatal como la no estatal ofrezcan una educación de mejor calidad, que quienes prestan su servicio en un sector o en otro de la enseñanza reciban una retribución digna y equiparable cuando el servicio es el mismo, que se respete el derecho de los padres a elegir el tipo de educación que prefieren, y que la organización de los centros promueva la participación de todos los que en ellos intervienen. Pero causaría grave daño a la sociedad el tratar de enfrentar —como lo están intentando diversos grupos— la enseñanza estatal a la no estatal.

4. Garantizar a todos el derecho a la educación no debe conducir, en modo alguno, a la supresión de la enseñanza no estatal. Es necesaria la escolarización total y la calidad suficiente para todos los alumnos. Pero el medio para lograrlo con justicia no es haciendo inviable la subsistencia presente y futura de los centros de enseñanza que ya funcionan, promovidos por la Iglesia católica o por otros grupos y personas, ni sustituirlos por centros estatales.

Mientras haya sectores importantes de población que prefieren la escuela libre, es decir, la escuela no estatal, un Estado verdaderamente democrático tiene el deber de justicia de hacer viable este tipo de escuela no sólo para los ricos sino también para los menos pudientes. El puesto docente de la enseñanza estatal y el de la no estatal tienen la misma función de servicio a la sociedad.

Si triunfara el propósito de quienes por razones ideológicas o, por vía de hecho, quieren la estatificación casi total de la enseñanza, reservando la escuela libre para grupos elitistas, desaparecería la libertad de millones de padres de familia para elegir centro de enseñanza, y se atacaría en su raíz el derecho fundamental de grupos sociales y culturales a crear y dirigir centros docentes, en el respeto a los demás derechos y necesidades sociales.

Al expresarnos así, defendemos, dentro del marco de las liberta-

des cívicas, los derechos de la sociedad frente al absolutismo del Estado.

5. Elemento fundamental de la libertad de enseñanza es el derecho de la Iglesia católica, de las otras iglesias y confesiones, y en general de personas físicas o jurídicas, a establecer y dirigir centros docentes con un proyecto educativo peculiar. Es un derecho garantizado por la Constitución, por la Declaración Universal de los Derechos Humanos y por los tratados y acuerdos internacionales. Parte integrante y absolutamente irrenunciable de este derecho es justamente la de proponer una concepción del hombre y de la educación que la entidad promotora de un centro de enseñanza ha de plasmar en un proyecto educativo coherente a la luz del sentido último de la vida.

La justa reivindicación de los padres de familia del derecho a elegir el tipo de educación para sus hijos no puede reducirse, como algunos pretenden, a una pugna de intereses profesionales, económicos o clasistas, o a una confrontación entre fórmulas técnicas igualmente válidas de organizar el servicio de la enseñanza. Es necesario subrayar que se trata de una cuestión que afecta a las convicciones morales y religiosas, a la orientación fundamental de la propia vida, a la libertad del hombre para decidir sobre su propio destino.

6. Somos conscientes de que los problemas de los centros de enseñanza de la Iglesia tienen mayor amplitud. Su renovación pedagógica, el desarrollo de adecuadas formas participativas y comunitarias en su organización interna, la auténtica identidad cristiana de su tarea educativa, su apertura a los valores de la justicia social y de la democracia, su vocación de servicio a las clases sociales más modestas son algunos de ellos. Es justo reconocer los avances conseguidos y es necesario reflexionar sobre lo que aún queda por hacer, como, por otra parte, ocurre evidentemente en los centros del Estado. Pero, en modo alguno, podemos entender que el mejor camino para corregir las eventuales deficiencias de centros estatales y no estatales venga a ser la supresión de unos u otros. Y en estos momentos lo que se discute en verdad y está en peligro es la supervivencia misma de unos centros docentes no estatales que no se proponen fines de lucro.

7. Estas reflexiones quieren ser tan sólo una contribución a que a problemas tan decisivos para el porvenir de nuestro pueblo y de su herencia cristiana como los de la educación se resuelvan verdaderamente dentro del respeto a la justicia y a todos los derechos en juego. Creemos colaborar así a la convivencia y a la estabilidad de nuestra sociedad.

Madrid, 23 noviembre 1979.

INSTRUCCION COLECTIVA DEL EPISCOPADO ESPAÑOL SOBRE EL DIVORCIO CIVIL

**Aprobada por la XXXII Asamblea Plenaria el día
23 de noviembre de 1979.**

1. En el programa legislativo del Gobierno se anuncian importantes modificaciones del derecho de la familia, que pueden afectar seriamente a su estabilidad, con la introducción del divorcio civil. Este hecho cae de lleno dentro del orden moral, compromete la conciencia de los cristianos y exige de los Pastores una palabra clarificadora. La decimos hoy con la mejor voluntad, dirigida, ante todo, a cuantos se sienten miembros de la Iglesia, pero ofrecida también con respeto a los demás ciudadanos, por lo que pueda interesarles o ayudarles la doctrina católica sobre el matrimonio.

Indisolubilidad del matrimonio

2. La indisolubilidad del matrimonio no es otra cosa que la expresión normativa de la exigencia de fidelidad que brota del auténtico amor conyugal, de la alianza personal de los esposos, del bien de los hijos y de la dimensión social de la institución matrimonial que rebasa los intereses privados de los cónyuges. Por ello, el vínculo conyugal del matrimonio queda sustraído a la voluntad privada de los cónyuges y es intrínsecamente indisoluble.

Las leyes que establecen y regulan la indisolubilidad no son una mera imposición de la sociedad, ni brotan exclusivamente de un precepto religioso sobreañadido, sino de la entraña de la misma realidad conyugal. De ahí que las normas jurídicas deberán reconocer, garantizar y fomentar esta estabilidad del matrimonio, para estar de acuerdo con las exigencias del orden moral.

3. El matrimonio no pertenece sólo al orden de la creación, sino que ha sido incorporado por Dios al orden mismo de la salvación en Cristo. Por eso, la unión matrimonial "en el Señor" reviste para el creyente una significación y un valor especial, y su estabilidad e indisolubilidad adquieren una particular firmeza. El matrimonio de los cristianos es, por voluntad de Cristo, el sacramento que actualiza y manifiesta en los esposos la unión inefable, el amor fidelísimo y la entrega irrevocable de Jesucristo a su esposa la Iglesia (cfr. Efe. 5, 22 y ss).

Esta doctrina sobre el matrimonio y en especial sobre su estabilidad, que acabamos de recordar, es apreciada en toda su significación y peculiaridad desde la fe.

El divorcio civil

4. En orden al problema de una eventual legalización del divorcio proponemos los siguientes criterios fundamentales:

a) La estabilidad inherente al vínculo matrimonial es un valor sumamente importante para la vida afectiva de los esposos, para el bien de los hijos, para la firmeza de la familia y, al mismo tiempo, un elemento integrante fundamental del bien común de la sociedad. El divorcio pone en peligro estos bienes; es de suyo un mal para la sociedad.

b) No podemos admitir que la regulación civil del divorcio sea un derecho de la persona humana. No se trata de reconocer un derecho, sino, a lo más, de ofrecer un supuesto remedio a un mal social. Nadie debería dudar de que la ruptura de los matrimonios es un grave mal social. Y aquí se encuentra el primer gran equívoco de cualquier ley divorcista: induce a pensar que el matrimonio es disoluble y supone la introducción legalizada de una permisividad que socava las bases más firmes de la sociedad y de la familia. Este peligro difícilmente se podrá evitar sean los que sean los términos en que se mueva una ley de divorcio.

c) La experiencia enseña que este tipo de legislación es prácticamente irreversible y mueve a los propios legisladores a deslizarse por el plano inclinado de la progresiva multiplicación de las causas que declaran legalmente roto el compromiso matrimonial. Y así resulta verdad que "divorcio engendra divorcio", ya que prácticamente sirve de incitación a matrimonios sin problemas insolubles, pero víctimas del medio ambiente. Por eso, cabe preguntarse sinceramente si su admisión como posibilidad legal, en determinados casos, constituye realmente un remedio al mal que se intenta atajar o es más bien una puerta abierta a la generalización del mal.

d) Consideramos que es absolutamente inaceptable el llamado divorcio consensual. Una ley que introdujese el divorcio de tal manera que la pervivencia del vínculo quedase a disposición de los cónyuges, sería rechazable moralmente y no podría ser aceptada por ningún católico, ni gobernante ni gobernado. Al pretender privatizar así el vínculo matrimonial, el Estado no cumpliría uno de sus deberes fundamentales de cara a un elemento esencialmente constitutivo del bien común: la protección de aquel mínimo de estabilidad y unidad matrimonial sin el cual no se puede hablar de institución matrimonial.

e) Las peculiares circunstancias históricas que determinan lo que ha sido y es —en muchos casos— la familia española, que se conforma según modelos jurídicos, culturales y éticos inspirados en la fe cristiana, ponen un acento de mayor gravedad a la hora de afirmar la responsabilidad de los católicos ante la posible introducción en España de un divorcio civil. No hace falta subrayar cuán gravemente negativos serían

los efectos que se derivarían, a corto y a largo plazo, para la salud moral y religiosa de nuestras familias, nuestra sociedad y nuestro pueblo.

5. Se debe aspirar a que la legislación sobre el matrimonio y la familia coincida con las exigencias del orden moral (1). No ignoramos que en la sociedad actual no todos los ciudadanos entienden el matrimonio desde nuestra perspectiva cristiana. Respetamos la justa autonomía de la autoridad civil a la que corresponde legislar atendiendo a las exigencias del bien común compuesto por diversos elementos (2). En orden a este bien común, a prudencia política del legislador, dentro de un marco legal que tutele y promueva los bienes de la comunidad familiar, al ponderar las consecuencias negativas que pudieran seguirse de una absoluta prohibición del divorcio civil, tenga también en cuenta los graves daños morales arriba enumerados, que se derivarían de su introducción en nuestra legislación.

6. La Iglesia, al iluminar la conciencia de los católicos sobre la repercusión inevitable y negativa de una ley de divorcio en el orden ético y religioso, pide a cuantos puedan influir en la modificación de nuestro derecho de familia, especialmente a los legisladores, que mediten muy seriamente sus determinaciones.

En todo caso, sepan los católicos que el hipotético divorcio civil no disolvería su vínculo matrimonial y que la doctrina de la Iglesia permanece inmutable. Sean conscientes de que aquí se les ofrece una ocasión de demostrar la fidelidad a Jesucristo —generosa siempre y a veces muy sacrificada—, así como de dar un testimonio ejemplar a todos nuestros hermanos y una contribución importante al bien común de la sociedad.

7. En esta hora tan decisiva para el futuro de la institución matrimonial en nuestro país, exhortamos a las autoridades civiles a que emprendan una audaz, valiente y acertada política en orden a una protección eficaz de la familia, cédula primaria de la sociedad. Pedimos al Señor ilumine las mentes de nuestros gobernantes y legisladores.

Madrid, 23 de noviembre de 1979

(1) "Ojalá los irlandeses mantengan siempre el matrimonio a través de un compromiso personal y de una positiva acción social y legal" (Homilía de Juan Pablo II en Limerick, Irlanda. L'Osservatore Romano, edición semanal en lengua española, 14 octubre 1979, pág. 6).

(2) "El bien común abarca el conjunto de aquellas condiciones de vida social en las cuales los hombres, las familias y las asociaciones pueden lograr con mayor plenitud y facilidad su propia perfección" (Gaudium et Spes. núm. 74. Cfr. Juan XXIII, encíclica Mater et Magistra, AAS 53 (1961) 417).

DOCUMENTS DEL BISBE

SES CATEQUESIS DEL BISBE

Els tres Advents

Estimats radiooients,

Les darreres paraules que llegim a la Bíblia són un ressò de l'anhel i de l'espera en què es trobava el poble d'Israel, el poble elegit per Déu, en la llargada d'anys que freturava per un Salvador, un Messies, en compliment de les profecies que havia escoltat i li havien estat fetes. L'Apòstol Sant Joan, en el llibre que anomenam Apocalipsi i que és el darrer del Nou Testament, després d'haver-nos dit que Déu és l'Alfa i l'Omega, és a dir, el Principi i la Fi de totes les coses, ens fa exclamar a tots: "Veniu, Senyor Jesús". I amb aquest crit s'acaba la revelació oficial, es diu la darrera paraula revelada.

Tots els anys, quan arriben aquests dies, ja freds i curts, que ens atraquen a la festa de Nadal, l'Església també posa a la nostra boca aquesta súplica i aquesta pregària: Veniu, Senyor Jesús!. Nosaltres que formam el nou poble elegit, el nou Israel, quan deim aquesta breu pregària, sabem que aquest Salvador, que açò vol dir el nom de Jesús, ja va venir, i açò ens fonamenta la nostra fe. També sabem que contínuament ve aquest Salvador i açò referma la nostra esperança, perquè també sabem que vindrà a la fi dels temps i de la creació, per a omplenar-nos a tots de la seva caritat i del seu amor.

La preparació per a les festes nadalenques és el temps que en deim de l'Advent. L'Advent és preparació de la vinguda de Jesús, temps d'espera que ens ajuda a viure més intensament l'arribada del Salvador.

Sí; Jesús va venir.— I açò és el que commemoram tots els anys el dia de Nadal. Feim memòria del seu naixement a la terra, allà a Betlem, de la seva Mare la Verge Maria. Un fet que per a nosaltres cristians és un esdeveniment cabdal de la història de la nostra salvació. Avui, aquell fet històric ens reporta i ens exigeix l'exercici de la virtut de la fe. Nosaltres creim que el Fill de Déu per nosaltres els homes i per la nostra salvació devallà del cel. I per obra de l'Esperit Sant s'encarnà de la Verge Maria i es féu home. Nasqué de Maria Verge.

Fou aquella una vinguda humil, plàcida, sense renou. Ningú no se'n va tèmer. Varen ser els àngels qui hagueren de despertar uns pastors per tal que qualcú es fes present i s'enterés de la vinguda del Messies. Jesús va venir. I ho féu en la plenitud del temps, als temps del Messies i del Regne de Déu. Llavors Déu va enviar el seu Fill, nascut de dona, nascut baix de la Llei perquè ens redimís i rebéssim la filiació.

La festa de Nadal l'hem de preparar ara, aquests dies d'Advent per refermar la nostra fe i fonamentar-la en Crist, en un home que ens ha nascut i que és el Fill de Déu.

Sí; Jesús ve.— Ve contínuament. I açò referma la nostra esperança. Tenim en nosaltres la seva presència perquè Ell viu i és el Senyor de tot. La seva Església està vivint aquest entretemps que va des de la seva primera vinguda fins aquella darrera, a la fi de tot el món. Aquest entretemps, que és la nostra història, des de que ell va venir, és el temps de l'esperança. Fonamentats com esteim en la fe d'un Salvador que va venir, ara vivim l'esperança d'un Senyor que vindrà plè de glòria i de majestat. Per açò les pregàries i les oracions de l'Església normalment sempre estan amarades d'espera i d'esperança. En les nostres Eucaristies, quan Jesús ens torna a néixer a l'altar, li deim aquella invocació: "Esperem el vostre retorn, Senyor Jesús". O aquelles altres que diu el sacerdot, abans de la comunió: "mentre esperem l'acompliment de la nostra esperança, la manifestació de Jesucrist, el nostre Salvador. I mentre esperem el seu retorn, oferim el sacrifici sant i vivent."

Sí; Jesús vindrà.— No en sabem el dia ni l'hora. Però vindrà. El seu retorn final ens obra una perspectiva de vigilància redoblada però confiada. Serà el Senyor que ens examinarà de la caritat, de l'amor. Finirà la nostra fe i la nostra esperança. Es farà realitat definitivament, del tot, l'estar sempre amb el Senyor, el viure juntament amb Ell, el Dia etern de l'amor infinit, vers el qual ara, per la nostra fe i la nostra esperança, ens encaminam.

Voldria, idò, que aquest Nadal que se'ns atraca i que ara ja preparam, tinguéssim una triple vivència per a tots vosaltres. Si el Senyor va venir vol dir que hem de fer més profunda i sòlida una vivència de fe. Nosaltres creim en un Déu fet home, el Salvador que va redimir-nos. Ja no en podem esperar cap més.

Si el Senyor ve i viu present entre nosaltres, vol dir que hem de fer més ampla i ferma la nostra vivència d'una esperança que sabem i creim que no resultarà fallida. Esperem i feim feina ara, en aquest món, per a donar testimoni de la seva veritat, per dur a la pràctica el seu manament d'amor, per dir a tots els homes la paraula essencial del missatge de la seva Bona Nova.

Si el Senyor vindrà, vol dir que hem de fer més forta i més vigilant la nostra vivència de la caritat, de l'amor. La fe i l'esperança un dia s'acabaran, restarà solament la caritat. Entrenem-nos ja ara en ella, idò.

A açò vos invit a tots. Ja sabeu que demà celebrarem la festa de Maria que en deim de la Puríssima. Vos exhort a que vegeu en ella el model perfecte de totes aquestes virtuts que vos estic recomanant. El seu Sí, la seva entrega total i sense condicions a la voluntat de Déu ens

obre horitzons de confiança i de misericòrdia i ens assenyala el camí a seguir. Anem-hi amb tota determinació, amb ànim sincer, de veres.

Fins la setmana que ve en què vos tornaré a parlar, vos acompanya la meva oració i la meva benedicció.

Els feels difunts

Avui, l'Església fa la commemoració de tots els feels difunts. I per açò, me sembla oportú i quasi bé obligatori, fer aquesta meva catequesi sobre aquest misteri de l'home i, al mateix temps, aquesta veritat de la nostra fe: la mort i el què hi ha més enllà d'ella.

Està establert que els homes hem de morir. I l'experiència que en tenim és l'argument apodíptic, total, d'aquesta veritat, d'aquest fet. Ningú no en dubta. Deim: Tot el que neix, ha de morir. Així que neixem, anam morint.

El misteri de la mort és, idò, el misteri de després de la mort. Un interrogant que totes les filosofies resolen —o no resolen— a la seva manera. I malden per treure l'incògnita i solucionar el problema: Perquè l'home ha estat fet per a la vida. I l'ansia i l'anhel que més fortament el domina és el sentit de conservació, de viure. I morim.

Totes les religions s'han plantejat i es plantegen el problema de la mort. I cerquen i presenten una solució. Perquè, tal com diu el Concili, "els homes esperen de les diverses religions la resposta als enigmes recòndits de la condició humana, que avui com ahir commouen íntimament el seu cor, ¿què és l'home? ...¿Quin és el sentit i el fi de la nostra vida?... ¿Què és la mort, el judici, i quina és la retribució després de la mort?".

Nosaltres, els cristians, tenim solucionat el problema de la mort, per la nostra fe. Sabem i creim que amb la mort no s'acaba tot, sinó que comença tot. Per nosaltres, la mort no és la fi, el terme, sinó la porta que se'ns obra cap a la vida perdurable. Es el pas que feim tots per passar de la petita vida present a aquella altra eterna Vida que omplirà a abastament aquesta ansia de viure que tots sentim.

Nosaltres creim en la mort com una trobada amb Déu, qui és la Vida. No caminam cap a l'obscuritat i el no-rés, sinó cap a la Llum perpètua d'un dia sense fi. Déu és el qui crida i l'home obeeix. Passam del temps a l'eternitat.

Crist és el qui ha capgirat el sentit de la mort. I ho ha fet amb la seva resurrecció. Amb plena obediència al Pare, es va fer home amb totes les conseqüències. Va acceptar la mort, com va acceptar el camí del dolor i del sofriment per arribar-hi. Va morir en una creu. Per Ell, la mort es fa un principi operatiu i salvífic. Escoltau que ens fa dir l'Església en la seva litúrgia eucarística: "Ell, Jesús, morint destruïa la nostra mort i ressuscitant ens ha tornat la vida". "Perquè la mort no destrueix la vida dels qui creuen en Vós, tan sols la transforma".

Per açò, Sant Pau podia exclamar: "On és, o mort, la teva victòria? On és l'agulló que t'incitava? Per acabar dient-nos: "Donem gràcies a Déu que ens concedeix la victòria per mitjà de nostre Senyor Jesucrist".

Amb Crist hem vençut la mort i sabem que un dia ressuscitarem a una nova vida.

Idò estimats radiooients, avui que recordam els nostres difunts i pregam per ells, tinguem presents aquestes idees, per tal com ens ompliran el cor d'esperança, en mig del natural i normal dolor que tots sentim pels sers estimats que ens han deixat. El nostre record i les nostres oracions aprofitaran per ells i també per nosaltres si sabem tenir aquesta visió clara de la nostra fe en la mort i la resurrecció de Crist, la nostra Pasqua.

Més enllà de la mort, hi tenim la Vida. I arribarem a aconseguir-la plenament amb la gràcia de Déu i el nostre esforç. Posem-li i demanem l'ajuda del Senyor.

La nostra vida és com una muntanya. Així com de petits esteim a la falda de la mare i a mida que ens anam fent grossos feim ja el nostre camí independentment, també des de la falda de la muntanya que és la nostra vida, anam pujant, pas a pas, dia a dia, cap al cim, on trobarem la porta de la nostra mort que ens endinsarà, així ho esperam, a un cel blau, lluminós i esplendent, d'una nova vida per sempre.

Preguem pels nostres difunts. Demanem a Déu que els doni la llum perpètua i que reposin en pau. Amen.

Edifici de Déu

Aquests dies d'Advent, per a preparar-me i esperar la solemnitat del naixement de l'Infant Jesús, el dia de Nadal, aprofit el temps que em deixa lliure la Visita Pastoral que estic fent a la ciutat de Maó, per a rellegir la primera carta que l'Apòstol Sant Pau va escriure als cristians de Corint. Ara pas al capítol tercer. I me pens que per a tots vosaltres seria també ben profitós que vos digués el que m'ha suggerit un verset que hi ha en aquest capítol i que diu així: "Nosaltres som col.laboradors de Déu; vosaltres sou conró de Déu, edifici de Déu".

Fixau-vos en aquestes darreres paraules: Vosaltres sou edifici de Déu. Es una expressió paulina amb la qual l'Apòstol ens fa conèixer la naturalesa íntima de l'Església, del poble de Déu que tots formam. Ja en l'Antic Testament es donaven aquestes figures del Regne que Déu anava revelant al seu poble escollit.

Idò, segons aquesta expressió, tots nosaltres, l'Església, som un edifici, una construcció de Déu. Seguint aquest símil, hem de veure com ha d'estar construït aquest edifici. Tots sabem que perquè hom pugui fer una casa, primer necessita tenir un solar. I després s'ha de comptar amb uns bons fonaments i, a continuació, amb tot de materials per poder-la aixecar i concluir.

El solar d'aquesta edificació que és l'Església, és tot el món. Jesús ho diu ben clar als seus Apòstols: "Anau, predicau l'Evangelí a tota criatura". Ell vol que "tots els homes se salvin i arribin al coneixement de la veritat". L'edificació, per tant, de la seva Església s'ha d'estendre per tot el món. Ningú no n'és exclòs. El missioner, el predicador, ha d'anar d'un cap a l'altre de la terra per a predicar-hi la Bona Nova del Regne de Déu.

El fonament d'aquesta edificació és Jesucrist. I únicament Ell. Així ens ho diu Sant Pau: "De fonament, ningú no en pot posar cap altre del que ja hi ha posat, que és Jesucrist". L'Església, idò, s'aguanta en Jesucrist. I per açò, nosaltres, els cristians, creim en una sola Paraula, la Paraula de Déu que es va fer home i habità entre nosaltres. No podem posar el fonament de la nostra fe ni en una paraula d'home o d'homes, ni en cap teoria, sistema o ideologia, per més que ens agradin. Tal com diu el Vaticà II: "El Senyor mateix es comparà a una pedra, que els constructors havien rebutjat i que s'ha convertit en pedra angular. L'Església és bastida pels Apòstols damunt d'aquell fonament i d'ell rep fermesa i encaix."

Certament tots nosaltres som les pedres vivents, el material, amb que s'edifica aquesta construcció. I cada u hi té el seu paper a complir. Però, també voldria que consideràssiu que, si bé Déu és el constructor de la seva Església, tots i cada un de nosaltres, que som col.laboradors d'ell en som també els constructors. Guiats per Déu, el suprem Arquitecte de la seva Església, els Apòstols i els seus successors anam indicant les línies i feim els plans per tal que el poble de Déu es vagi edificant. Per açò, deia Sant Pau Pau: "Segons la gràcia que Déu n'ha donat, jo com a bon arquitecte, he posat el fonament i un altre hi edifica al damunt. Cadascú, però, que miri com sobreedifica".

La pregunta idò, que hauríem de fer-nos tots, és: ajudam a edificar l'Església? Hi col.laboram? Com? "Perquè damunt aquest fonament que és Jesucrist, un hi edifica amb or, plata, pedres precioses, o amb llenya, palla, herba. Ja vindrà l'hora en què es veurà l'obra de cadascú. Si l'obra que un hi ha edificat, resisteix, aquell en rebrà recompensa. Si l'obra d'un es crema, n'haurà de sofrir la pèrdua. Però si algú destrueix el temple de Déu, Déu el destruirà a ell". Són paraules fortes que ens han de fer pensar. Quina obra feim a l'Església? Hi feim feina? Amb bons materials o bé amb material corromput? O potser, destruïm, enderrocam? L'Església es va edificant i s'edifica per a Déu. Ell, que n'és l'origen, també n'és el fi.

Per açò, "la missió que rep l'Església de proclamar el Regne de Crist i de Déu i d'establir-lo en tots els pobles, és el començament i el germen d'aquest Regne aquí a la terra. I ara, l'Església, mentre va creixent poc a poc, anhela el Regne perfecte i espera i desitja amb totes les forces d'unirse amb el seu Rei un dia a la glòria".

Sí; Qualcú de vosaltres em preguntarà: Bé, idò, i amb quins doblers es paga tot aquest edifici? Perquè sense doblers ningú no pot construir i també el Senyor, segons l'Evangelí ens diu, explicava que un home que vol

edificar una casa primer ha de comptar a veure si té prou de doblers per a poder-la acabar del tot.

Jo vos contest molt fàcilment. En l'edificació de l'Església de Déu, els doblers són la força de l'Esperit, la gràcia de Déu. Ell és el qui paga l'edifici. Perquè ni el qui planta no és res, ni el qui rega, sinó el qui fa créixer. Déu. I Ell és el qui cuida de l'edificació del Regne de Déu.

CONSELL PRESBITERAL

Acta provisional del dia 17 d'octubre de 1979

Dia 17 d'octubre de 1979, a "El Toro", a les deu del matí, es reuní en sessió el Consell de Presbiteri amb assistència de tots els seus membres, excepte P. Xavier Carnicero.

Després d'una pregària dirigida pel Sr. Bisbe, es llegeix l'acta de la darrera sessió que és aprovada.

Seguidament i arrel de la qüestió presentada a la darrera sessió del Consell, sobre el Seminari, es comença un diàleg que dur a constatar que la presència del Seminari a Menorcapot ajudar també a un enriquiment cultural, ja que suposa una exigència per els professors i pot ser ocasió de que professors de la Facultat de Teologia de Barcelona vinguin a dirigir algun curset en el que hi puguin participar els capellans.

Després es fan tres puntualitzacions:

- a) s'ha de treballar perquè no baixi el nivell intel·lectual i humà;
- b) que la qüestió vocacions és una tasca de tota la diòcesi;
- c) que per por de quedar sense capellans no es deixi de fer una selecció, cosa aquesta important, pensant que han de ser persones preparades per a servir l'Església a Menorca.

A continuació el Sr. Bisbe informa:

—Sobre la seva presència a la Càritas de Catalunya i les Illes i de la línia actual d'aquest organisme eclesial, que és d'una atenció preferent als marginats socials.

—Sobre la reunió a Sevilla de la Comissió episcopal de mitjans de comunicació social.

—El Sínode de Bisbes a Roma, el proper octubre de 1980: **Sobre la família**: Missió de la família en el món contemporani: Aspectes:

—Doctrinal

—Pastoral.

Qüestionari:

1.— Problemàtica que el món presenta a la família cristiana?
2.— Problemes doctrinals i pastorals que la situació actual de la família presenta a l'Església.

3.— Quin problema és el més urgent i que s'ha de tocar a fons?

Després el Sr. Bisbe comunica que el proper dia 7 de novembre vindrà a Menorca, per fer una xerrada al clero sobre problemàtica pastoral-jurídica en torn del matrimoni, Mn. Martínez Sistac. Les qüestions que se li demana desenvolupi són:

—Celebració del matrimoni a nivell d'Església.

—Maneres de celebrar aquest sacrament:

a) des de el dret civil;

b) des de el dret canònic.

—Celebració civil del matrimoni canònic.

—Festeig.

—Matrimoni (celebració)

—Conseqüències (casuística en sentit positiu).

—Valors cristians de la família: Principis pastorals.

Finalment es presenta al Consell l'esborrany de qüestionari preparat per el sociòleg. Després d'una ràpida lectura s'acorda que els membres del Consell se l'estudiïn i hi facin suggerències.

Com data límit per presentar les suggerències es fixa el proper dia 14 de novembre, a fi que el secretari tenguí temps de fer un resum de les distintes aportacions, abans de la propera sessió del Consell que queda fixada per el dia 28 de novembre a les 10 del matí a Ca'l Bisbe.

Ordre del dia:

—Discusió del plantejament de l'enquesta.

—Presentació de les aportacions dels membres del Consell.

—Suggerències sobre nous problemes.

A les dues de la tarde es donà per acabada aquesta sessió.

Ciudadella, 17 d'octubre de 1979

Francesc Triay i Vidal

INFORMACIÓ DIOCESANA

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes d'octubre

26.— Rep visites.

28.— Concelebra l'eucaristia en l'església de les Monges Clarisses de Ciutadella.

30.— Rep visites.

31.— Rep visites. Al capvespre, és a Maó, on rep visites.

Mes de novembre

1.— Celebra l'eucaristia al Toro. Al vespre, concelebra al Seminari, amb motiu del dia mensual per les vocacions.

2.— Rep visites.

3.— Rep visites.

4.— Concelebra l'eucaristia a la parròquia de Fornells, després de la qual visita uns quants malats. Al capvespre, té el recés mensual de Ciutadella, a la capella del Seminari.

5-6.— Va a València per la reunió de la Conferència Provincial de bisbes.

6.— El vespre, a les 8,30 és a la parròquia de Sant Antoni, de Maó, on té una hora de pregària amb un grup de feels.

7.— Presideix la reunió de capellans, al Toro, amb motiu d'una jornada d'estudi sobre temes referents al matrimoni, donada pel Mn. Martínez Sistach, Vicari General de Barcelona.

8.— Rep visites. Al capvespre, és a Maó, on visita dos malalts a la Residència Sanitària.

9.— Rep visites.

10.— Assisteix, al Seminari, a la reunió de la Delegació diocesana de Catequesi. Al vespre, a les 8, concelebra l'eucaristia, a la Catedral, com a principi de curs del Col·legi de la Consolació, de Ciutadella.

11.— Al capvespre, rep la visita dels confirmands de la parròquia de Sta. Eulàlia de Maó.

12.— Rep visites. Al capvespre, presideix el funeral per la mare del sacerdot Sr. Josep Mascaró, de Ciutadella.

13.— Al matí, és a Alaior, on visita el Grup escolar i el col·legi de La Salle, amb motiu de la Setmana de l'Infant, i hi té una xerrada-col·loqui amb els alumnes. Al capvespre, comença la visita pastoral a Villacarlos.

14-18.— És a Villacarlos, on practica la Visita Pastoral.

19-24.— És a Madrid, per assistir a l'Assemblea Plenària de la Conferència Episcopal Espanyola.

25.— Concelebra l'eucaristia a la Catedral, amb motiu de la festa de Crist Rei.

26-30.— Fa la visita Pastoral a la parròquia de Sant Lluís.

28.— Presideix a Cà'l Bisbe la sessió del Consell del Presbiteri del mes de Novembre.

REUNION CONFERENCIA EPISCOPAL PROVINCIA ECLESIASTICA DE VALENCIA

En la Casa de Ejercicios de las Madres Reparadoras de Valencia ha tenido lugar la Conferencia Episcopal de la Provincia Eclesiástica de Valencia bajo la presidencia de monseñor Miguel Roca Cabanellas arzobispo de Valencia, el día 6 de noviembre.

Han participado los obispos de Segorbe-Castellón, Albacete, Mallorca, Ibiza, Menorca, Valencia y auxiliar de éste.

Estas reuniones ordinarias suelen estudiar temas que la Conferencia Episcopal Española pone en su orden del día y que de esta forma se agilizan las ponencias.

Los obispos de la provincia eclesiástica de Valencia han estudiado el tema de la responsabilidad misionera de la Iglesia española. Otro tema de estudio ha sido el anteproyecto del reglamento del Secretariado del Episcopado en base a la nueva reestructuración de los organismos de la Conferencia Episcopal.

Además los obispos han tenido un intercambio de opinión sobre la realidad de la Iglesia en sus respectivas diócesis.

CONFERENCIA SOBRE LA EDUCACION CRISTIANA

Invitado por la Comunidad Educativa del Colegio "San José" de Mahón, el Rvdo. D. Daniel Cervera, catedrático de sociología y pedagogo, pronunció una conferencia que trató del tema "El Educador Cristiano en la Escuela de hoy". Asistió numeroso público, siendo la mayoría profesores de EGB pertenecientes tanto al sector privado como estatal, todos ellos de inspiración cristiana a quienes la conferencia sirvió como introducción a la festividad de San José de Calasanz.

Empezó el Sr. Cervera analizando la situación cambiante del mundo actual para realizar posteriormente un análisis de la situación del hombre que se desenvuelve en estas circunstancias.

Entre los aspectos positivos cabe destacar: el hombre artesano, inteligente, creador, festivo, comunitario y político; es decir a la persona que se perfecciona interiormente abriéndose y comunicando a cuanto le rodea sus experiencias vitales.

Entre los aspectos negativos cabe destacar: El hombre económico, lobo, poseedor, consumidor, erótico y visual; es decir, el ser cerrado en sí mismo, que busca la felicidad en su propio bienestar y en la adquisición de bienes materiales como única finalidad de su vida.

El educador cristiano debe trabajar con esta pasta; ha de moldear individuos que cuentan con esas ventajas y esos inconvenientes. Pero tiene la obligación de acudir a la fuente de toda sabiduría que es el Evangelio, donde debe aprender que lo cristiano no es más que lo hu-

mano positivo en profundidad. Por tanto, todos los valores buenos deben ser aprovechados para construir un hombre nuevo: humano, crítico y solidario.

Quien así esté formado en su totalidad sabrá comprender a sus semejantes; podrá valorar los distintos puntos de vista de cualquier asunto, escogiendo el que más se adapte a su personalidad; será solidario con sus prójimos especialmente con los necesitados y oprimidos por la injusticia: en definitiva, un ser nuevo que domina las rápidas transformaciones y no se deja dominar por el materialismo consumista imperante.

El conferenciante fue "coloreando" su detallada descripción con experiencias personales, causando especial impresión las referidas a su trabajo en América del Sur en los programas de la FAO y su colaboración en la rehabilitación de drogadictos en Barcelona.

Nos hizo ver la necesidad y la exigencia evangélica que tenemos los cristianos, sobre todo los educadores: padres, profesores, etc. de ser realistas y en grupos de trabajo estudiar las soluciones concretas a los problemas dando al resto de la sociedad nuestro criterio. Muchas de las situaciones que se presentan a la hora de reintegrar delincuentes a la sociedad, no están previstas, y muchas veces solo es posible gracias a grupos de cristianos conscientes de esta realidad. Este ejemplo viene a confirmar lo que ha dicho el Papa de que la Iglesia está llamada a ser la conciencia y el alma de la sociedad.

Se terminó con un diálogo, en el que se puso de relieve la importancia que juegan los educadores en la formación de este hombre nuevo, dependiendo de su entrega y colaboración generosa la feliz realización de este proyecto de persona humana.

INTERVENCION DEL OBISPO EN LA SEMANA DEL NIÑO, EN ALAYOR

El día 13 de noviembre se realizó la visita del Sr. Obispo de la Diócesis, Rdm. Antonio Deig, que se dirigió en primer lugar al Colegio Nacional Mixto siendo recibido en el vestíbulo por el claustro en pleno de profesores presididos por el Director del Centro D. Lorenzo Petrus Carreras que dio la bienvenida al egregio visitante y cuya entrada en el Salón del Colegio abarrotado de niños fue saludado con una cálida ovación.

El Sr. Deig centró su charla en el tema de "Vosaltres sou els homes de demà" tratando de la misión del niño en la sociedad actual y de su inclusión en la del futuro. Mostró la necesidad de vivir en contacto con el resto de la sociedad, del carácter de comunicación y hermandad que tiene la misma y de la importancia de no vivir aislados, porque, dijo, no

somos islas sino una parte integrante de una comunidad que empieza en la familia y se amplía hacia nuestros semejantes.

Seguidamente se dirigió al Colegio La Salle donde fue recibido también por el profesorado presidido por el Director del Centro, Hermano Buenaventura y acogido con muestras de afecto por el alumnado, al que impartió la misma charla anteriormente citada.

VISITA PASTORAL A VILLACARLOS Y SAN LUIS

Desde el lunes día 26 de noviembre hasta el domingo, día 2 de diciembre, el Obispo de la diócesis Dr. Deig i Clotet estuvo en San Luis, en visita pastoral, desarrollando una intensa actividad.

Estuvo con los niños de la catequesis y sus catequistas, en sus distintos niveles, niños, adolescentes, jóvenes y adultos y después se reunió con los padres de los pequeños; visitó también la guardería que funciona gracias a la Asociación de Vecinos y de las mismas madres que sentían la necesidad de su creación; las escuelas mixtas de enseñanza general básica y en diversas aulas, acompañado del Director del centro señor Pons dio unas lecciones de religión. También recibió a la Asociación del Apostolado de la Oración; se reunió con un grupo de agricultores y después estuvo en el Ayuntamiento donde fue recibido por todo el Consistorio con el Alcalde señor Pons Olives al frente.

Una de las visitas que resultó más simpática fue la realizada al hogar del Jubilado que se hallaba lleno a rebosar de abuelos sanluisenses con los que el Obispo departió durante largo rato siendo obsequiado con una copa de gin y unas galletas, especialmente preparadas para esta ocasión. Uno de los jubilados improvisó unas gloses dirigidas al Obispo que fueron acogidas con grandes aplausos. El glosador Antonio Pons Olives, recitó después otras gloses antiguas que fueron muy apreciadas por el Obispo quien sugirió que estas piezas de nuestro folklore se imprimieran para que no se pierdan para la posteridad.

También el Dr. Deig i Clotet visitó a los enfermos imposibilitados y estuvo en S'Ullastrar y Torret y también en otros núcleos alejados de San Luis.

El domingo concelebró una misa con el rector a las 11 de la mañana en la iglesia parroquial, hallándose el templo completamente lleno de sanluisenses que quisieron así despedirse de su pastor del que podemos decir, sinceramente, que ha conquistado el corazón de los habitantes de este municipio.

Pudimos mantener con él una corta entrevista en la que nos manifestó su satisfacción, por esta visita Pastoral que tiene lugar cada cuatro años, sin que ello signifique que no venga también, como suele hacer, en otras ocasiones.

Visita Pastoral a la Parròquia de Villa-Carlos

En la parroquia de Villa-Carlos el Obispo inició los actos de su primera Visita Pastoral a la diócesis.

Permaneció en dicha población del 13 al 18 de Noviembre. Mantuvo reuniones con los catequistas, y otros grupos de militantes cristianos. Visitó a los enfermos e impedidos. Asistió a las clases de Religión en el Colegio Nacional.

El domingo, día 18, finalizó su visita presidiendo la celebración eucarística.

LA IGLESIA DE SANTA MARIA DE MAHON, MONUMENTO NACIONAL

Por un Real Decreto de fecha 18 de octubre se declaró Monumento Histórico Nacional la iglesia de Santa María de Mahón, cuyas características históricas y arquitectónicas la hacen merecedora a esta clasificación.

SECRETARIAT DE JOVES CRISTIANS

COMUNICAT DE LES II JORNADES DE PASTORAL JUVENIL

El Secretariat de Joves Cristians junt amb altres joves i matrimonis ens hem reunit al Toro per a celebrar les II Jornades de Pastoral Juvenil amb l'objectiu de revisar a fons el treball fet de cara als joves cristians a Menorca a partir de les prioritats que ens vam proposar dur a terme a les I Jornades, l'any passat.

Els objectius de l'any passat i el moment actual

Dues aportacions han ajudat a la nostra reflexió:

a) una referida al sentit de les conclusions de l'any passat i que ha ofert una reflexió sobre la tasca evangelitzadora entre els joves, en

aquests moments tan condicionada per la situació mundial i del nostre país, tant a nivell polític i social com si ho referim a l'Església respecte d'ella mateixa com de la seva missió enmig del món.

b) una altra referida al moment actual dels joves a la nostra illa, concretant-ho especialment als grups i joves cristians; aquesta reflexió ha estat possible a partir d'unes reunions que ha fet el Secretariat fent-se present durant aquests darrers mesos en els pobles i en els grups.

Molts ens han ajudat a revisar-nos

Molts joves han intervingut aportant les seves opinions i ens han ajudat amb la seva crítica constructiva. També qualche grup d'adults preocupats pel món del jovent i que han participat en aquestes jornades. Des d'aquestes aportacions, no sols s'han revisat les activitats concretes que durant l'any passat va organitzar el Secretariat a nivell d'illa, sinó la manera concreta com els grups i joves cristians reflexionen la vida des de l'Evangelí i el fet de "ser església", qüestió que per als joves es presenta problemàtica degut a una formació deficient i a l'antitestimoni dels cristians.

La revisió de vida: un mètode i un esperit

Hem constatat des de l'any passat que s'ha anat introduint un mètode concret de treball en grup que és la Revisió de Vida. Hi ha ja uns quants grups a Menorca que el tenen com a mitjà que els compromet a fer un camí junts. Aquests grups són a Ciutadella, a Ferreries i a Maó, encara que es constata una certa diferència en la manera concreta en que es fa i en la seva freqüència.

La majoria de joves, però, no tenen un mitjà establert de reflexió de la fe que els compromet i els ajudi a fer un camí. Molts ho deixen després de la catequesi d'adolescents i no troben llocs que afavoresquin i ajudin el seu procés. En aquest sentit es nota un buit que necessita ser progressivament omplert. Per açò ens comprometem a estudiar i difondre el mètode de Revisió de Vida entre els joves, que és el mitjà amb que treballen a nivell de país i a nivell mundial els moviments de joves cristians.

Els joves i els adults: un contacte imprescindible

El contacte joves-adults, era un altre punt que va ser privilegiat l'any passat a fi d'anar-lo intensificant dins les comunitats cristianes. Hem vist que el jove normalment no compta amb l'adult lo qual ha originat que no s'avancés massa en aquest aspecte. D'altra part, els passos que s'han donat han ajudat molt. Entre les moltes reunions que s'han fet, el Secretariat ha valorat molt la que va tenir amb un grup nombrós

de matrimonis a Ciutadella, on es va compartir una autèntica preocupació humana i eclesial pel món dels joves.

Treball desinteressadament per als altres

També hem vist que els clubs juvenils passen per crisis que s'eternitzen quan no tenen uns objectius clars, a partir dels quals el jove fa una activitat ben delimitada i que, a la vegada, l'educa. Per açò valoram molt que els joves trobem la nostra identitat cristiana en un treball desinteressat de cara als altres, sigui dirigit a infants a través de la catequesi, grups de monitors, grups de caps d'unitats escoltes, grups d'esplai o a través de qualsevol altra activitat de tipus social o assistencial.

Més representativitat i més presència en els pobles

Si d'una banda, molts han manifestat que el Secretariat ha ajudat tant a nivell de coordinació de grups organitzant trobades de joves, curssets i mantenint un cert contacte a través d'una revista, l'aportació de molts altres ens ha fet veure que aquesta coordinació i presència encara no és prou efectiva i en alguns llocs encara no existeix. Els membres del Secretariat hem confessat que no hem fet prou, lo qual ens fa conscients de lo difícil que és fer aquest treball mantenint-nos sempre amb disposició d'ànim. Per açò ens hem proposat fer-nos més presents, no sols amb una major coordinació, sinó amb contactes personals.

Açò ens exigeix ser més. L'ampliació de nous membres ajudarà sens dubte a fer real aquest propòsit.

Importància dels curssets i necessitat de trobar-nos

Els curssets han estat un bon mitjà que ha ajudat a molts joves a fer-se un plantejament seriós de la seva fe. Una experiència per la que han passat molts i que ha estat també una bona oportunitat per trobar-se durant uns dies dins un clima de comunitat i de pregària. La decisió unànim de continuar oferint aquest servei ens ajuda a valorar encara més el nostre treball de conjunt. A la vegada, pensam que els curssets de profundització en la fe són un mitjà d'iniciació a un moviment de joves i d'integració a la comunitat cristiana.

Les trobades estan a un altre nivell: el de la necessitat d'una animació a nivell més general i que tenen la finalitat de convida i celebrar junts un dia de germanor i també promoure inquietuds entre els joves per animar a tots aquells que no estan integrats a cap grup o comunitat. La revisió que s'ha fet de les trobades ens mou a donar-lis més profunditat, a assegurar una preparació previa i una continuïtat per part dels grups i joves interessats, com també, encara que no sempre, una certa separació entre adolescents i joves i poder-ho fer a un doble ni-

vell. Qualque grup, amb tot, ha dit que també era important trobar-nos tots per a celebrar junts la fe.

A fi de donar-hi una solució concreta, col.laborarem amb el Secretariat de Catequesi de cara a trobades d'adolescents. Al mateix temps, i de cara a estudiar la situació dels joves que festejen, volem demanar la col.laboració a matrimonis que vulguin treballar en aquest camp de la joventut.

El camí que ens proposam per enguany

I. Seguir treballant a fons lo que ens vam proposar l'any passat, en aquests aspectes:

1.— REVISIÓ DE VIDA

a) estudiar i difondre el mètode de Revisió de Vida mitjançant xerrades personals i col.loqui amb grups.

b) formar animadors de grups de Revisió de Vida.

c) promoure grups de Revisió de Vida entre festejants.

2.— ESTAR OBERTS A TOTS ELS SECTORS DE L'ESGLÉSIA

a) mitjançant un treball amb adults a nivell de reflexió i comunicació d'experiències.

b) mitjançant un treball de dedicació a infants a través de la catequesi, grups de monitors, grups d'esplai, etc.

c) mitjançant una presència activa dins les celebracions comunitàries de la fe, després d'estudiar-ho a cada lloc i cercar camins de col.laboració i participació.

3.— PROMOURE TROBADES A NIVELL DE FE ENTRE JOVES D'UN MATEIX POBLE, especialment a Ciutadella i a Maó on hi ha més diversitat i és més fàcil la dispersió.

a) organitzant moments de pregària oberts a tothom i participant en les que ja hi ha.

b) preparant les trobades a nivell d'illa continuant després la reflexió.

II. Començar a estudiar, de cara al futur, una proposta d'organització d'un Moviment de Joves Cristians a Menorca.

El Toro, 25 de novembre de 1979

El Secretariat de Joves Cristians

ÍNDIX - 79

SANTA SEU

	Página
Mensaje Papa navideño 1978	30
Mensaje Papa cuaresmal	39
Homilía Papa en el Seminario de Puebla	79
Cartas pontificias en ocasi3n del Jueves Santo	119-122
Mensaje papal en la Jornada de Oraci3n por las Vocaciones	137
Salutaci3n papal a C3ritas Internacional	195
Llamada del Papa en favor de los pr3fugos del Sudeste Asi3tico	231
Mensaje pontificio para el Domund	253
Exhortaci3n Apost3lica sobre la Catequesis	297
Mensaje pontificio para la Jornada de la Paz (extracto)	34
Felicita3i3n del Papa a los obispos espa3oles	34
Carta de la Secretarí3 de Estado al Obispo	33
Carta de la Congregaci3n para la Doctrina de la Fe sobre cuestiones referentes a la Escatologí3	232

DOCUMENTS DEL BISBE

CARTES

Als assistents al curset de C3ritas celebrat al Toro	120
Als Equips de la Mare de Déu	260

CATEQUESIS

Carta als Reis	9
L'Ecumenisme	11
Puebla	13
Signe de Contradici3	15
Carta oberta als nostres missioners	47
Per a un bon comportament ciutadà	48
L'Ecologia Espiritual (I)	85
L'Ecologia Espiritual (II)	87
La Primera Encíclica de Joan Pau II (I)	89
La Primera Encíclica de Joan Pau II (II)	143
Divendres Sant	143
La Mare de Déu del Toro	120
Caritas (I)	123
Caritas (II)	125
La Festa de Pentecosta	199
Dia Nacional de Caritat	201
Sant Joan Baptista i ses festes de Ciutadella	203
Tres punts per a una meditaci3 d'estiu	204
Acords i... desacords	209
La Mare de Déu de Gràcia	240
Carta oberta als pares que tenen fills en edat escolar	261
Carta oberta als professors que fan escola a Menorca	263
El Domund	280
Un Papa al mig del carrer	281

Els tres Advents	357
Els feels difunts.	360
Edifici de Déu.	361

COMUNICACIONS

Campanya contra la Fam	8
Intensificar la pregària (Quaresma)	45
Setmana Santa	82
Aniré a veure Pere	84
He anat a veure Pere	119

HOMILIES

Per a l'Ordenació del prevere Josep Manguan	4
En la festa de St. Antoni Abat	5
Plenitud de la caritat i de la vida (Dijous Sant)	140
Dia del Corpus	197
La Fe i les obres	257

PASTORALS

El Seminari, comunitat d'esperança.	40
"Coneguem-nos, compreguem-nos" (Visita Pastoral)	275

SALUTACIONS

Felicitaçió Pasqual	83
Felicitaçió Nadalenca	

TELEGRAMES

Al Sant Pare (dimecres sant)	145
Al Sant Pare (aniversari de l'elecció)	283

ACTIVITATS DEL BISBE

Desembre 1978.	26
Gener 1979	27
Febrer.	105
Març	106
Abril.	133
Maig	134
Juny	215
Juliol	249
Agost	250
Setembre	286
Octubre	287
Novembre	365

SECRETARIA GENERAL

Nomenaments.	64
Previsions	64, 98, 132, 286
Col.lecta i pregària pro Claustres necessitats	215
Numeració de les pàgines del Butlletí de Juny	215

Dia de Tots Sants	285
Jornada d'Estudi pels Sacerdots	286

CONSELL PRESBITERAL

Acta de la sessió del 13-XII-78	17
Acta de la sessió del 31-1-79	51
Acta de la sessió del 28-II-79	91
Acta de la sessió del 28-III-79	146
Acta de la sessió del 16-V-79	127
Acta de la sessió del 18-VII-79	283

JELEGACIONS, COMISSIONS I SECRETARIATS

DE ECONOMIA

Presupuesto del fondo común interdiocesano	54
Estado de cuentas de las parroquias 1978.	96
Resumen de entradas y salidas de la Curia Diocesana 1978	96
Caja de compensación 1978.	97

D'ENSENYAMENT

Normativa intraeclesial para la formación religiosa en centros católicos.	211
Jornades sobre la "Religió a l'Escola"	290

DE LITURGIA

Consultes i respostes	53
Semana Santa y Pascua	93

COMISSIÓ DEL CLERO

Jornades Sacerdotals al Toro	21
--	----

COMISSIÓ DE MISSIONS

Colecta de la Campaña del Domund 1978	19
Otras aportaciones a la Campaña del Domund.	20

SECRETARIAT DE CATEQUESIS

Reflexió del Secretariat Interdiocesà	57
Cursets d'estiu	129

SECRETARIAT DE JOVES CRISTIANS

1er. Curset de profundització en la fe	23
Activitats del mes de Febrer	25
Comunicat de les II Jornades de Pastoral Juvenil	369

INFORMACIO DIOCESANA

Ordenació de Prèvere d'en Josep Manguan	27
Vetlles de pregària per la Pau	28
Missionera menorquina al Perú.	29
75 Aniversari de l'Adoració Nocturna en Es Migjorn.	29
Declaración de monumento histórico nacional al convento de San Francisco de Mahón y a la parroquia de Santa María	30, 369

Cursets i Trobades de Joves	107,108,109,134,136
Trobada de l'Escola de Teologia	108
Reunió de Consiliaris de Joventut	109
Visita des Seminaristes a totes les Parròquies.	108
Missa Crismal a Es Migjorn	148
Setmana Santa i Festa titular a El Toro	148,135
El Toro, centre d'espiritualitat	137
Jornades de reflexió per les Religioses	288
XXV Aniversari en la iglesia de las Concepcionistas	290
Necrológicas.	66, 266

INFORMACION NACIONAL

COMISSIO EPISCOPAL ESPANYOLA

Crónica de la XXXI Asamblea Plenaria	217
Instrucción Colectiva sobre el divorcio civil	351
Documento sobre la Enseñanza	355

COMISIONES EPISCOPALES

De la Permanente: Responsabilidad moral del voto	69
Nota informativa sobre la LXXIV Reunión.	144
De Hispano-América: Comunicado ante el día nacional.	72
De Pastoral Social: Nota para el Día de Caridad.	141
Del Clero: En la fiesta de Jesucristo, Sumo y Eterno Sacerdote	148

CONFERENCIA EPISCOPAL TARRACONENSE

Pastoral de Migración y de los fines de Semana	66
--	----

DOCUMENTACION GUBERNAMENTAL

Instrucción sobre Matrimonio civil	76
O. M. sobre Formación Religiosa en BUP y F.P.	242
O. M. sobre Formación Religiosa en EGB.	244

OTRAS INFORMACIONES

Congresos Marianos a Zaragoza: Exhortación colectiva del Episcopado Español	236
Presentación	237
Oración oficial de los Congresos	238
Paraules del Bisbe	239